

Elővigyázatossági ajánlások több személy által kezelt laboratóriumi berendezések használata során

Előszó

A laboratóriumi infrastruktúra egy részét különböző helyekről, tanszékekről, intézményekből érkező felhasználók - diákok, kutatók, ipari, külső megbízók - veszik igénybe, akiket kisebb számú helyi stáb segít. Ebben a környezetben az erősen fertőző SARS-CoV-2 vírus személyesen vagy vírussal szennyezett tárgy érintése útján történő átadása könnyen előfordulhat.

Ezért a közös használatú eszközök és helyiségek használatát, főleg a személyes találkozást minimalizálni kell, és - amely esetben ez lehetséges - a működést az új megbetegedések elmúltáig a közös használatú laboratóriumokban fel kell függeszteni, mert teljes fertőződésmegszakítást csak teljes működési szünet biztosít.

A jelen irányelvek és előírások mind a laboratórium működtető személyzetének, mind a külső felhasználóknak javára szolgálnak, segítik a járvány idején esetleg nélkülözhetetlen működtetést, és a járvány enyhülése nyomán a további működés biztonságát a járvány teljes elmúltáig.

Az elővigyázatossági intézkedések nagyon csekély valószínűséggel vírus-fertőzött tárgyakkal és személyekkel végzett munkára vonatkoznak. Ha a laboratórium berendezéseinek használata éppen virológiai, járványtani vagy higiéniai célú, ha számottevően valószínű a SARS-CoV-2 vírus vagy más kórokozó jelenléte, ezen intézkedések helyébe sokkal szigorúbb, a betegek ellátásában alkalmazottakhoz hasonló óvintézkedéseket kell hatályba léptetni.

Munkaszervezési intézkedések

- o A kiszolgáló stáb tagjai hordjanak kesztyűt, védőszemüveget, arcra simuló maszkot, "külső" felhasználók viseljenek sebészeti arcmaszkot.
- o Az ajtókra figyelmeztető feliratot kell kitenni, hogy a bent található eszközök, azok kezelőszervei (billentyűzetek, számítógép-egerek, forgatógombok, kapcsolók, okulárok, stb.) továbbadhatnak SARS-CoV-2 vírusokat. Tudvalévő, hogy a szemkörnyék érintése is fertőzést okozhat.
- o A tanulást és tanítást távolból, "digitálisan" kell végezni.
- o Egy készüléket egy munkamenetben egyetlen személy kezelhet.
- o A felhasználó csak előzetes táv-egyeztetés nyomán léphet a laboratóriumba. Tilos "csak úgy" betérni, hogy szabad-e egy-egy készülék.
- o Olyan felhasználó, aki járvánnyal sújtottnak minősített területen - lásd [3] - járt, vagy kapcsolatba került járványos tüdőgyulladásos beteggel vagy fertőzöttel, a rákövetkező 14 napban nem vehet igénybe közös használatú laboratóriumot, nem találkozhat annak munkatársaival.
- o Beteg felhasználó nem léphet közösen használt laboratóriumba, akkor sem, ha betegsége jelentéktelen náthának tűnik vagy ő maga külső szemlélő számára tünetmentes.
- o Közös használatú köpenyt, ruházatot tilos felvenni, a stáb munkatársai azokat el kell hogy tegyék. A felhasználók a laboratóriumhoz illő saját ruházatban kötelesek megjelenni.

- o Mikroszkóp esetében az okulár fertőtlenítése végett célszerű a fényárnyékoló gumi szemkagylók eltávolítása.
- o A számítógépes mérésiadat- és képfeldolgozó munkaállomásokat lehetőleg távolból kell használni, amelyhez igénybe kell venni a helyi rendszergazda és az informatikai szervezet erőforrásait, útmutatásait és alkalmazói programjait.
- o A licencelt, helyhez kötött szoftverek tulajdonosait fel kell kérni a távmunkát lehetővé tevő ideiglenes licencek kibocsátására.
- o Egyeztetni kell az épületüzemeltetővel a laboratóriumi szellőztetés intenzívebbé tétele, az esetleges túlnyomás növelése végett.
- o Ismerni kell és be kell tartani a területre (körzetre, városra) vonatkozó korlátozásokat, biztonsági intézkedéseket.

A laborba belépő felhasználóktól elvárt viselkedés

- o A felhasználó köteles új eldobható kesztyűt viselni, és azt használat után eldobni. Az első teendő: kesztyűt fel, az utolsó: kesztyűt le és eldobni, közben: időszakonkénti fertőtlenítés.
- o Fedetlen felületet tilos puszta kézzel érinteni. Ez például ajtókilincsekre, műszer alkatrészekre, kezelőszervekre, szerszámokra, számítógép-perifériákra is vonatkozik, de a felsorolás nem teljes.
- o A munkavégzéskor érintendő felületeket előzetesen borítsuk "folpack" fóliával, amelyet a munkáját befejező személy vegyen le, dobjon ki.
- o A mikroszkóp okulárt új használó esetén új fóliával fedjük. Ha ez gátolja a munkát (például hosszú megfigyelés szükséges), az okulárt munka előtt és után hatásosan meg kell tisztítani, lásd [4].
- o A felhasználók szemük vírus-átadás elleni fokozott védelme végett biztosítsanak maguknak saját védőszemüveget, azt viseljék a közös használatú laborban.
- o Ne indítsunk éjszakai vagy többnapos kísérletet, mert az épület, a kampusz időközben esetleg bekövetkező lezárása gondot, veszélyt okozhat.

Szakirodalom és jegyzetek:

[1] ezen dokumentum elsődleges forrása, benne fóliatakarás példái, képei:
<https://www.gerbi-gmb.de/Corona> >> https://www.gerbi-gmb.de/sites/default/files/2020-03/Recommendations_SARS-CoV-2_GerBI-GMB_2020-03-18.pdf

[2] <https://www.nnk.gov.hu/index.php/koronavirus/ovintezkedesek>

[3] https://index.hu/belfold/2020/03/10/covid-19_koronavirus_jarvany_terkep_esetszam_halottak_fertozottek/ és <https://www.ecdc.europa.eu/en/geographical-distribution-2019-ncov-cases>

[4] 70%-os izopropil- vagy etilalkohollal való bepermetezés vagy egyéb, ezen járvány kapcsán bevált fertőtlenítő eljárás (higiéniai szakembereknek [itt](#))

[5] hogyan tedd tönkre - külsőleg - vírusaidat:
<https://www.compoundchem.com/2020/03/31/destroy-coronavirus/> (cikk és [plakát](#))